

Sygn. akt IV KK 432/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Gradzik (przewodniczący)

SSA del. do SN Ewa Plawgo (sprawozdawca)

SSN Andrzej Ryński

Protokolant Danuta Bratkrajc

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Grzegorza Krysmanna
w sprawie **P.S.**

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 10 maja 2017 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na
niekorzyść

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w C.

z dnia 16 czerwca 2016 r., sygn. akt XVI K .../15

**uchyla wyrok w zaskarżonej części, to jest w pkt. 4 i sprawę w
tym zakresie przekazuje Sądowi Rejonowemu w C. do
ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w C. dnia 16 czerwca 2016 r. w sprawie o sygn. akt XVI K 638/15 wydał wyrok łączny w stosunku P.S., skazanego prawomocnymi wyrokami:

1/ Sądu Rejonowego w C. z dnia 7 marca 2011 r. (sygn. akt III K 831/10) za czyn popełniony w dniu 15.10.2009 r. zakwalifikowany z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 10 § 2 k.k. na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 lat oraz karę grzywny 10 stawek dziennych, przy przyjęciu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł, po czym postanowieniem Sądu Rejonowego w C. z dnia 25.01.2012 r. zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności;

2/ Sądu Rejonowego w C. z dnia 16 listopada 2011 r. (sygn. akt XI K 566/11) za czyn popełniony w dniach 6 i 7.06.2011 r. zakwalifikowany z art. 284 § 2 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lata oraz karę grzywny 50 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 20 zł, po czym postanowieniem Sądu Rejonowego w C. z dnia 10.09.2012 r. zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności;

3/ Sądu Rejonowego w C. z dnia 12 stycznia 2012 r. (sygn. akt XVI K 709/11) za czyn popełniony w dniu 07.08.2011 r. zakwalifikowany z art. 278 § 1 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lata oraz karę grzywny 50 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł, po czym postanowieniem Sądu Rejonowego w C. z dnia 07.08.2013 r. zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności;

4/ Sądu Rejonowego w C. z dnia 27 marca 2012 r. (sygn. akt XVI K 542/11) za czyn popełniony w dniu 08.06.2010 r. zakwalifikowany z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lata oraz karę grzywny 20 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł;

5/ Sądu Rejonowego w C. z dnia 27 czerwca 2012 r. (sygn. akt XVI K 316/12) za czyn popełniony w dniu 27.12.2011 r. zakwalifikowany z art. 278 § 1 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lata oraz karę grzywny 20 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł, następnie

postanowieniem Sądu Rejonowego w C. z dnia 21.12.2015 r. odmówiono zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności;

6/ Sądu Rejonowego w C. z dnia 30 sierpnia 2012 r. (sygn. akt XVI K 505/12) za czyn popełniony w okresie od 31.12.2011 r. do 8.01.2012 r. zakwalifikowany z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lata oraz karę grzywny 50 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł, po czym postanowieniem Sądu Rejonowego w C. z dnia 18.12.2014 r. zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności;

7/ Sądu Rejonowego w C. z dnia 19 lutego 2013 r. (sygn. akt XVI K 1107/12) za czyn popełniony w dniu 27.04.2012 r. zakwalifikowany z art. 281 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lata oraz karę grzywny 20 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł, po czym postanowieniem Sądu Rejonowego w C. z dnia 07.09.2015 r. zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności;

8/ Sądu Rejonowego w C. z dnia 12 kwietnia 2013 r. (sygn. akt XVI K 488/12) za następujące czyny:

- popełniony w dniu 23.09.2012 r. kwalifikowany z art. 178a § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, nadto orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 2 lat (8a);

- popełnione w dniach 13 i 29 marca 2012 r. zakwalifikowane jako ciąg przestępstw określony w art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności oraz karę grzywny w ilości 40 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł (8b);

za które wymierzono karę łączną 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary na okres próby wynoszący 4 lata;

9/ Sądu Rejonowego w M. z dnia 11 września 2013 r. (sygn. akt II K 567/13) za czyn popełniony w dniu 1.06.2012 r. zakwalifikowany z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary na okres próby 3 lata;

10/ Sądu Rejonowego w C. z dnia 24 września 2014 r. (sygn. akt XVI K 1277/13) za czyn popełniony w dniu 02.11. 2012 r. zakwalifikowany z art. 281 k.k.

na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary na okres próby wynoszący 5 lat oraz karę grzywny w ilości 20 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł;

i orzekł:

1/ na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 33 § 3 k.k. połączył kary pozbawienia wolności oraz kary grzywny orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 1 oraz w pkt 4 i wymierzył P.S. karę łączną 2 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w ilości 30 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł;

2/ na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 33 § 3 k.k. połączył kary pozbawienia wolności oraz kary grzywny orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 2 oraz w pkt 3 i wymierzył P.S. karę łączną 1 roku pozbawienia wolności i karę łączną grzywny w ilości 50 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł;

3/ na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 5, w pkt 6, w pkt 7 oraz w pkt 8b i wymierzył P.S. karę łączną 2 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności;

4/ na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 8a i w pkt 10 i wymierzył skazanemu karę łączną pozbawienia wolności w wysokości 9 miesięcy;

5/ na podstawie art. 85 k.k. oraz art. 86 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 33 § 3 k.k. połączył kary grzywny orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 5, w pkt 6, w pkt 7 oraz w pkt 8b i wymierzył skazanemu karę łączną grzywny 100 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł;

orzekł nadto o zaliczeniu wskazanych w pkt 6 wyroku okresów pozbawienia wolności na poczet kar łącznych grzywien, o umorzeniu postępowania w pozostałej części (pkt 7 wyroku), w pkt 8 przyjął, że w pozostałej części poszczególne wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu, w pkt 9 rozstrzygnął o kosztach sądowych.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony i uprawomocnił się dnia 24 czerwca 2016r. (k. 129 akt sprawy).

Minister Sprawiedliwości-Prokurator Generalny na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. zaskarżył kasacją wywiedzioną na niekorzyść skazanego P.S. opisany

powyżej wyrok łączny w części dotyczącej orzeczenia o karze w punkcie 4 rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. oraz art. 537 § 1 i 2 k.p.k. zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego – art. 86 § 1 k.k., polegające na orzeczeniu wobec P.S. kary łącznej w wysokości 9 miesięcy pozbawienia wolności, to jest w rozmiarze niższym od najwyższej z jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczonych w podlegających łączeniu wyrokach w sprawach Sądu Rejonowego w C., sygn. XVI K 488/12 i XVI K 1277/13 i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze łącznej w punkcie 4 i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest zasadna.

Trafnie podniósł autor kasacji, że Sąd Rejonowy w C., orzekając o karze łącznej pozbawienia wolności w pkt 4 wyroku łącznego z dnia 16 czerwca 2016 r. dopuścił się rażącego naruszenia art. 86 § 1 kk.

Wszystkie wyroki wydane w sprawach opisanych powyżej uprawomocniły się przed dniem 1 lipca 2015 r. Ostatni z nich, tj. wyrok Sądu Rejonowego w C. wydany dnia 24 września 2014 r. – sprawa o sygn. akt XVI K 1277/13 (pkt 10 części wstępnej wyroku łącznego), uprawomocnił się w dniu 11 października 2014 r. (k. 85 akt sprawy), tak więc, zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy Kodeks karny i niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015r., poz. 396) w niniejszej sprawie nie znajdują zastosowania przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu nadanym tą ustawą, a w brzmieniu sprzed jej wejścia w życie, tj. sprzed 1 lipca 2015 r. Nie mają zatem zastosowania reguły określone art. 89 § 1b kk, jako że przepis ten został dodany wyżej wskazaną ustawą nowelizującą Kodeks karny (art. 1 pkt 50 b ustawy) i obowiązuje od dnia 1 lipca 2015 r. Zważywszy na to, że czyny, za które P. S. został skazany wyrokami opisanymi w pkt 8a oraz w pkt 10 części wstępnej wyroku łącznego – a to właśnie kary wymierzone w tych postępowaniach zostały połączone w pkt 4 wyroku łącznego - zostały popełnione po dniu 10 czerwca 2010 r. (oba w roku 2012), możliwe było zastosowanie wobec skazanego regulacji przewidzianej w art. 89 § 1a kk i

wymierzenie kary łącznej pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Granice rozmiaru tej kary wyraźnie wytycza art. 86 § 1 kk, którego brzmienie jest jednoznaczne i stanowi, że kara ta nie może być niższa od kary najwyższej z podlegających łączeniu i nie może przekroczyć sumy kar. W pkt 4 wyroku łącznego wydanego przez Sąd Rejonowy w C. orzeczono wobec skazanego karę łączną 9 miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdy najwyższa z kar podlegających łączeniu to kara 1 roku pozbawienia wolności, zatem kara łączna nie mogła być niższa od wysokości tej kary. W tym stanie rzeczy oczywiste jest, że orzeczenie kary łącznej 9 miesięcy pozbawienia wolności rażąco naruszyło art. 86 § 1 kk. Uchybienie to miało istotny wpływ na treść wyroku, bowiem doprowadziło do takiej sytuacji, w której skazany poniósł dolegliwość w zakresie odbiegającym od przewidzianego w ustawie.

W związku z powyższym należało uwzględnić kasację i uchylić wyrok łączny Sądu Rejonowego w C. w jego zaskarżonej części, tj. w pkt 4 i w tym zakresie przekazać sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania, którego celem będzie wydanie orzeczenia zgodnego z prawem. Odnosi się to także do powołania w wyroku prawidłowych i pełnych podstaw prawnych orzekania o karze łącznej. Trafnie bowiem podniesiono w kasacji, iż zbędne było powołanie w pkt 4 wyroku łącznego art. 86 § 2 kk, jako że odnosi się on do kary łącznej grzywny, której w tej części wyroku nie orzeczono, natomiast nie powołano w nim art. 89 § 1a kk mimo tego, że de facto przepis ten został zastosowany.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.